EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Temes del Pou | Marc Prat Puig | Actualitzat el 19/09/2020 a les 19:00

Iniciatives d'Economia Social i Solidària en època de Covid-19

La pandèmia del coronavirus ha tingut conseqüències en la vida de tothom. És un bon moment per reflexionar sobre com podem ser més resilients canviant els hàbits de consum i la manera que tenim de relacionar-nos. Parlem amb sis iniciatives manresanes d'economies transformadores basades en el fet de posar les persones al centre, en la gestió democràtica, en l'ètica, en l'arrelament territorial i en el medi ambient, i menys o gens lligades als cànons del sistema econòmic imperant.

Punt d'Intercanvi de l'Ecoxarxa del Bages. Foto: Francesc Rubí.

A finals de maig es va fer la tercera edició de la Festa del Riu de Manresa, organitzada per l'Ajuntament de Manresa, l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central i les Cases de la Música. L'esdeveniment funciona des de l'any passat conjuntament amb el que havia estat la Mostra

d'Economia Social i Solidària de Manresa des de 2016, com a trobada anual d'entitats que ofereixen alternatives econòmiques i de proximitat, amb un impacte global positiu. A causa de la pandèmia de la Covid-19, aquest any la festa va ser virtual i des del seu lloc web festadelriu.cat es poden veure totes les xerrades.

Economia Social i Solidària

Amb el suport de l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central s'han creat 19 cooperatives a Manresa en quatre anys

Ivan Miró, sociòleg, investigador, soci de cooperativa autogestionada La Ciutat Invisible i autor de diversos llibres sobre l'Economia Social i Solidària (ESS), la defineix com un àmbit econòmic que conjuga la dimensió econòmica amb la dimensió de transformació social, alhora diferenciat de l'àmbit de desenvolupament mercantil, privat i capitalista, i de l'àmbit de l'economia pública. Distingeix que té una dimensió més socioempresarial com poden tenir algunes cooperatives, «però hi incloem projectes amb dimensió sociocomunitària com un grup de criança col·lectiva, un equipament autogestionat o una xarxa veïnal de suport mutu, ja que també estan resolent necessitats econòmiques i socials de la població». Aquestes iniciatives duen a terme les seves activitats a través de pràctiques i valors com són la «governança democràtica, l'equitat salarial, l'arrelament territorial, la igualtat de gènere, la diversitat cultural i el respecte al medi ambient». A Catalunya l'ESS està formada per milers d'iniciatives de diferents tipus: cooperatives, associacions, fundacions amb entitat econòmica, i gestió comunitària... «Aquestes iniciatives», continua Miró, «incideixen en tots els cicles i fases del cicle econòmic, tant en la producció com en el treball, el consum, el finançament, la gestió dels excedents, l'energia, la logística, les cures, l'habitatge, la cultura».

Ivan Miró amb una de les sòcies de La Ciutat Invisible, Irene Jaume, a la nova seu de la cooperativa.

El desembre de 2016 es va crear l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central a Manresa. La missió dels ateneus cooperatius és fer visible l'economia social i cooperativa, fomentar la creació de noves empreses de l'economia social i generar riquesa i ocupació de qualitat als territoris. Des de la seva creació, l'Ateneu ha atès 4.740 persones, ha acompanyat a 262 projectes i ha ajudat a crear 102 llocs de treball. Alba Rojas, coordinadora de l'Ateneu, sòcia de treball de Frescoop -cooperativa que gestiona el projecte mengemBages- i sòcia de moltes altres cooperatives, fa notar que l'Ateneu ha ajudat molt a «visibilitzar el model cooperatiu i a posicionar-lo en el lloc que creiem que li toca, que és, com a mínim, estar en igualtat de condicions amb la resta». Argumenta que és complicat estar en igualtat de condicions amb els altres models d'emprenedoria "pel fet que el cooperativisme no es basa en el capitalisme salvatge". Tot i així, explica que el nombre de cooperatives ha crescut força en els últims anys tant pel que fa a empreses que s'han transformat en cooperatives com "perquè han nascut nous projectes. Ara tenim iniciatives que tenen una magnitud d'impacte gran i que poden esdevenir referents en el territori". Amb el suport de l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central, el 2016 es van crear 4 cooperatives a Manresa; el 2017, 1; el 2018, 6, i el 2019, 8. Aquest darrer any va ser el segon Ateneu dels 10 que hi ha a Catalunya amb més constitucions.

Sòl municiapl del carrer Hospital on es construirà l'edifici de La Raval. Foto: Jordi Sitjà Prats.

L'impacte de la Covid-19

La crisi sanitària de la Covid-19 va de la mà de la crisi econòmica que cap expert hauria previst fa tot just uns mesos. A aquestes crisis, cal sumar-hi l'ambiental. Un context que ha obert moltes consciencies. El confinament va suposar una forta empenta al capitalisme de plataformes, format per totes les estructures mundials de distribució d'aliments, de venda a través d'internet «que

monopolitzen grans grups empresarials mundials amb suport dels fons d'inversió. Quan creix el capitalisme de plataformes, es destrueix teixit econòmic i comercial de proximitat», alerta Ivan Miró. Els consumidors tancats a casa sense poder sortir va ser un escenari perfecte per a gegants com Amazon, que va haver de contractar milers de persones per la gran quantitat de comandes que els consumidors feien mentre comerços de barri abaixaven persianes.

Alba Rojas assegura que el departament de Treball va reaccionar molt ràpid amb el pla de treball dels Ateneus per aquest moment de contingència causat per la pandèmia. «L'objectiu ara és poder parar l'impacte de la Covid-19 i que les entitats d'economia social hi pateixin el mínim, tot i que hi haurà sectors que patiran més, com la cultura, el lleure, la restauració...». No obstant això, apunta que en temps de crisi «les cooperatives acostumen a ser els projectes que menys llocs de treball perden». Moltes empreses retallen infraestructures i costos, sense tenir tan en compte les persones: «Ara hi ha aquestes i després n'hi poden haver unes altres. En l'ESS, com que hi ha la voluntat de posar les persones al centre, l'activitat econòmica es fa perquè les persones puguin créixer i ampliar coneixement, no com un mer element productiu».

Moltes de les entitats de les economies transformadores del territori han adaptat l'activitat en funció de les necessitats que podien cobrir i les han posat al serveis del moment de contingència: fer mascaretes, oferir espais de recollida per a productors locals, formar part del fons de contingència de l'ESS, oferir formacions "online", fabricar pantalles amb impressores 3D... "Les que no ho han fet, col·laboren amb xarxes de suport mutu veïnal, arremangant-se i posant-se a disposició de les persones", remarca l'Alba. Diferents organitzacions de l'ESS catalana han promogut el Fons Cooperatiu per l'Emergència Social i Sanitària, una campanya de micromecenatge a Goteo que de moment ha recaptat més de 53.000 euros per donar suport a iniciatives solidàries que aportin solucions directes a l'emergència i requereixin els recursos per a la seva sostenibilitat. En la primera fase, Frescoop i la Comunitat Islàmica de Manresa van rebre 2.000 euros per comprar productes bàsics per a les persones sense sostre i per a famílies vulnerables, productes provinents de productors que també tenien necessitat de vendre els productes perquè escoles i restaurants estaven tancats. Cotó Roig va rebre 1.500 euros per confeccionar mascaretes per donar a residències d'avis, CAP i altres grups a través de l'associació de veïnes del Barri Antic de Manresa.

Membres de MengemBages i de la Comunitat Islàmica del Bages.

Davant del context actual, Ivan Miró, com a membre del Consell Rector de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, planteja que és un bon moment per intentar generar un canvi en el model econòmic imperant per poder esdevenir més resilients. Per aconseguir-ho proposa tres plans. El primer és donar suport a la solidaritat directa a nivell comunitari, d'escala, de municipi. El segon pla és participar de l'ESS més àmplia: «formar part d'aquest àmbit socioeconòmic des del punt de vista del consum responsable, però també del treball. Autoorganitzar-nos per engegar projectes econòmics que resolguin les nostres necessitats en diferents àmbits». Emfatitza que cal entendre quines són les entitats econòmiques que poden transformar l'economia, ja que com més gran sigui l'ESS a Catalunya, més elements tindrem per promoure un canvi de model econòmic.

I en tercer lloc, Ivan Miró suggereix intentar generar un Pacte de País per una Economia per la Vida que ja està impulsant el cooperativisme català, «amb la idea que l'economia plural transformadora desplaci el mercat capitalista del centre de l'activitat econòmica, ja que el lliure mercat s'ha vist que no és una model resilient ni per afrontar la crisi sanitària, ni la crisi ambiental, ni l'economia. I per tant, el que hem de fer és posar en el centre de les polítiques econòmiques un model més plural, que inclogui el sector públic, l'ESS, que inclogui aquestes economies comunitàries i populars, i que també pugui arrossegar aquesta economia privada d'autònoms, de la petita i mitjana empresa, perquè també puguem potenciar-la per fer front a l'economia globalitzada financera que elimina la capacitat de sobirania economia». Miró sintetitza la idea d'impulsar el pacte de país per pressionar l'administració perquè doni suport a mesures socials, «i a una reconstrucció econòmica, però que es faci amb altres valors i que no signifiqui rescatar la banca i les grans multinacionals energètiques, sinó donar suport a les persones i al teixit productiu local, amb tres eixos centrals: la democràcia econòmica, la salut col·lectiva i la transició ecosocial».

[despiece]**La Codornella**

Aleix Badia, enginyer mecànic, i Pau Lafoz, enginyer electrònic, són els dos socis d'aquesta cooperativa de serveis d'enginyeria social i transformadora que es va crear l'octubre del 2019. La *codornella* o cua d'oreneta és un acoblament de fusteria amb un encaix trapezoidal. Aquest acoblament, explica l'Aleix, els representa "pel fet que nosaltres volem fer d'encaix entre la tecnologia i la societat".

La intenció dels dos socis sempre ha estat que la seva dedicació fos "50% formació i un 50% projectes de disseny industrial per a empreses. I més o menys ho hem anat equilibrant", especifica el Pau. La primera activitat que van organitzar junts, de manera desinteressada, abans de constituir-se com a cooperativa, va ser la Restart Party dins del FABA 2019. Un esdeveniment on van ajudar les persones assistents a empoderar-se i reparar els seus aparells elèctrics i electrònics espatllats, reduint l'impacte econòmic i ecològic que suposaria portar-los a la deixalleria. Van repetir l'experiència en el context de la Manresa Shopping Night del setembre passat.

«Els del departament de TIC de la UPC ens van proposar el repte de si podríem fer un conte explicat per un robot i que incorporés música en directe. D'aquí va sorgir el Patufet, un robot fet amb peces de Lego que els infants fan moure al llarg de la història que la Codornella ha adaptat», explica l'Aleix, que subratlla que van dedicar moltes hores a la creació de l'espectacle «per una simple funció, però després va generar interès i ha corregut la veu entre biblioteques». Durant aquest curs també estaven fent formació de robòtica a la UPC amb adolescents, i extraescolars a L'Espill sobre la mateixa temàtica.

Però arran de la crisi de la Covid-19, els socis de la Codornella van deixar de fer formació i es van moure amb la UPC Manresa per col·laborar a fer un front contra el virus. Van començar fent màscares protectores a través de la impressió 3D i al cap de poc els va sortir la possibilitat de desenvolupar voluntàriament un respirador automàtic d'emergència juntament amb la Politècnica. El Pau i l'Aleix expliquen que des del començament de la pandèmia molta gent va desenvolupar projectes per fer respiradors amb els *ambus* -balons de ventilació-, però la majoria feien servir un motor gran o una font d'alimentació d'ordinador. «Nosaltres vam intentar reduir-ho tot a la mínima expressió: una palanca i un motor d'impressora 3D que la tiba per xafar l'ambu. Amb un disseny lleuger, compacte i resistent. A més, el fet de tenir tant poca potència fa que no requereixi gaire seguretat, ja que no és perillós per les persones», especifica el Pau. I estan en procés d'aconseguir que el respirador pugui funcionar amb una bateria externa de telèfon mòbil.

Després d'un mes de treballar en el respirador, des de la UPC es va obrir una convocatòria per ajudar projectes que desenvolupessin solucions a problemàtiques relacionades amb la Covid-19. Aleshores, juntament amb l'equip de professorat de la Universitat, van presentar el projecte i van rebre la subvenció. «Ens va anar bé, ja que havíem perdut el 50% dels ingressos, per l'aturada de les classes», reconeix l'Aleix. La idea darrere del respirador no és patentar-lo, sinó que sigui un projecte lliure. El Pau exposa que «homologar-ho a nivell europeu no serà fàcil, però si algun país ho vol fer, tindrà tota la informació. Amb una impressora 3D, l'estructura es pot construir per només 15 euros». L'Aleix concreta que un respirador convencional «val desenes de milers d'euros, el nostre, ara mateix, no deu arribar als 100 euros. L'ambu és la part més cara, però els centres sanitaris ja en tenen».

Tenen clar que les seves perspectives de futur passen per consolidar el projecte, però fa temps que tenen en ment crear un FabLab, un taller cooperatiu. La UPC Manresa n'obrirà un en breu, i La Codornella ha col·laborat consensuant què seria interessant que hi hagués en aquest espai on ells acabaran fent classes de robòtica per a adolescents.

Codornella

Contacte:
Coworking La Companya. Carrer Sant Andreu, 19. Manresa
[/despiece]

[despiece]**Supercoop Manresa**

Un any després que l'Ajuntament assumís la gestió directe del Mercat de Puigmercadal, va organitzar juntament amb l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central la projecció del documental Food Coop -on es parla sobre aquest supermercat cooperatiu obert el 1973 a Nova York- i un posterior debat on es plantejava la possibilitat de replicar la iniciativa a Manresa. Aquell dia es va formar un grup d'unes 15 persones interessades en el projecte, les quals van ampliar la base i van crear un grup motor i cercles de treball per fer realitat Supercoop Manresa. En aquests cercles participen activament unes 40 persones. En el moment de tancar aquest reportatge, Supercoop tenia 457 persones associades. La cooperativa, formada el setembre de 2019, necessita un mínim de 700 socis per obrir persianes, «segons l'estudi de viabilitat del projecte", explica Conxita Olivé, sòcia de la cooperativa des del primer dia, però afegeix que "haurem d'arribar a les 1.200 sòcies perquè el supermercat pugui perdurar en el temps».

La quota inicial, i única, per fer-se soci de consum de Supercoop són 50 euros, que són retornats si la persona es dona de baixa. Cada soci aportarà al supermercat tres hores de feina cada quatre setmanes, així s'aconsegueix crear comunitat, participar en la presa de decisions sobre els productes i un cost sostenible tant per a consumidors com per a productors. Supercoop vol vetllar per la sobirania alimentària i potenciar els productors locals i els productes ecològics. La Conxita emfatitza que comprar al supermercat serà «el contrari de comprar per internet. Volem trencar l'aïllament social, generar xarxes de suport mutu, de col·laboració. Hem d'empoderar-nos i demostrar-nos que una altra manera de consumir i de relacionar-nos amb el territori, amb els productors del territori, ha de ser possible».

El confinament va impedir a la cooperativa fer xerrades programades per explicar el projecte i convèncer nous socis. Tot i així, amb el confiament van percebre que es despertava una consciencia social sobre el consum responsable per ajudar els productors de proximitat que demanaven ajuda als consumidors per poder «treure la producció que havia quedat sense

destinataris, ja que servien escoles o la restauració. MengemBages va canalitzar la distribució d'alguns productors i nosaltres, ara mateix, estem creant un mini Supercoop al Mercat de Puigmercadal que pugui servir de punt de recollida d'aquesta producció local, de productors a consumidors, de manera directa. Hauríem d'haver reaccionat molt abans, ja que els primers dies els mateixos productors van intentar moure la producció pel seu compte, però és complicat fer la distribució casa per casa», detalla la Conxita. L'objectiu d'aquesta iniciativa és centralitzar les comandes que els productors rebin entre mengemBages i el mini Supercoop, i que els consumidors les puguin anar a recollir.

La cooperativa està esperant que l'Ajuntament faci públic el resultat del concurs del local del Mercat de Puigmercadal, que s'espera que sigui aquest juny. El local té 278 metres quadrats al fons de la planta baixa del mercat. A part de 60 metres quadrats de magatzem, oficina i vestidor. La vigència del contracte serà fins el 26 de juliol de 2036. Si Supercoop guanya el concurs, la Conxita afirma que ja s'estarà en condicions per «anar a demanar el préstec a l'entitat de finançament ètic per començar les obres. L'objectiu seria obrir el supermercat tan aviat com sigui possible». En cas de que Supercoop no guanyés el concurs, la cooperativa té diverses alternatives de local a Manresa que poden fer un pla B.

La campanya de Supercoop Manresa per aconseguir arribar a 700 socis i esdevenir un dels primers supermercats cooperatius de Catalunya, continua. Ara tornaran a fer xerrades, ja sigui de manera virtual com en petits grups, també faran una campanya de micromecenatge a Goteo, per aconseguir el 20% de capital que costarà tirar endavant el projecte per anar a demanar finançament. I promouran també aportacions de persones associades col·laboradores.

Contacte:

General Store: Passatge Catalunya 6, Manresa, de dimarts a divendres, de 17 h a 9:30 h
supercoopmanresa.cat
[/despiece]

[despiece]**La Raval**

Al maig de 2018 es constitueix la cooperativa d'habitatge generacional La Raval, amb la idea de «crear un nou model d'acce?s a l'habitatge digne i generar una alternativa no especulativa i una manera de viure amb més implicació amb les veïnes, trencant l'ai?llament social imperant». L'octubre del 2018, l'Ajuntament de Manresa va iniciar un concurs públic per adjudicar un terreny a la plaça de l'Hospital en cessió del sòl municipal, i el gener de 2019 es va resoldre a favor de La Raval.

La cooperativa buscava sòl municipal «perquè així ni el terreny ni l'edifici seran mai de ningú, sinó un bé d'ús no especulatiu. Tot pertanyerà a la cooperativa -durant els 75 anys més 15 de pròrroga de la cessió d'ús. És una manera de canviar el paradigma d'habitatge que hi ha arreu», segons explica Carlos Vargas, soci de La Raval. L'edifici serà concebut per albergar 18 Unitats Efectives de Convivència (UEC) diverses, unes 45-50 persones. En el moment de tancar el reportatge, La Raval està formada per 10 UEC confirmades. La cooperativa es va comprometre que almenys la meitat dels habitatges seran de protecció oficial (HPO). Joan Camprubí, soci de la cooperativa, expressa la dificultat d'obtenir el capital social per part de les persones associades que volen accedir a un HPO. Però aclareix que els socis dels altres habitatges tenen més capacitat econòmica i això els permetrà «trobar una manera de recolzar-nos entre nosaltres, sense recórrer a bancs».

L'edifici de La Raval tindrà zones comunitàries, com la bugaderia, la cuina-menjador, les terrasses o els trasters. Les 10 UEC sòcies volen col·lectivitzar els àpats, ja que són el centre social i faciliten la vida de les persones i del seu temps. Cada dia, un grup de tres persones serà l'encarregat de

cuinar els àpats amb productes de proximitat i ecològics, «i llavors cadascú s'ho menjarà a casa o a l'espai comú. Això ens farà relacionar-nos diàriament», concreta el Joan. I, en aquest sentit, especifica que el tema de les cures volen que sigui un dels pilars de la convivència, especialment després d'haver viscut el confinament i fer palesa la importància de l'ajuda entre veïnes i veïns. A tall d'exemple «si una família té una criatura malalta que no pot anar a l'escola, una persona sènior se'n pot fer càrrec. De la mateixa persona que els joves poden cuidar els més grans».

Els dos baixos del bloc donaran al carrer de l'Hospital. Segons les bases del concurs, un l'hauran de cedir a l'Ajuntament. La intenció de La Raval és arribar a un acord amb el consistori per poder-hi instal·lar una iniciativa veïnal oberta al barri. «Una altra idea és dinamitzar en aquest espai projectes similars al nostre. Els altres baixos seran per generar activitats per a la nostra comunitat, però això no vol dir que no siguin obertes al barri. S'hi podrien organitzar tallers, classes, concerts, presentació de llibres...», exposa el Carlos.

La pandèmia no ha frenat l'activitat de La Raval per avançar el projecte però sí per fer-ne difusió i arribar a més gent. També hi ha hagut un parell d'UEC que han abandonat la cooperativa. Tot i així, el Carlos és optimista: «Tenim UEC interessades que estan a la l'espera que puguem fer una trobada per tal que ens puguem conèixer. És un projecte de vida i hi ha d'haver un temps de tempteig per veure que a totes les parts ens interessa aquesta unió».

La Raval podria començar les obres de l'edifici el gener del 2021, tot i que necessiten 8 UEC més per completar la comunitat i acabar de concretar el finançament.

La Raval
Cooperativa d'habitatge generacional a Manresa

Contacte:
laraval.cat
[/despiece]

[despiece]**Cultura del Bé Comú**

Maria Ribot, Marc Orriols i Jordi *Jet* Serra Morales són els tres socis treballadors de la cooperativa Cultura del Bé Comú (Cebecé), una consultora de disseny estratègic de projectes culturals que generin transformació en diferents àmbits. A més, també treballen la part artística, l'organització i la producció d'esdeveniments culturals. La iniciativa va néixer amb una sensibilitat vinguda de Jo Jet i Maria Ribot, el projecte artístic del grup, en el qual van anar fent un aprenentatge de la producció artística i es van adonar que «la cultura pot ser un mètode per transformar i generar noves sortides a les necessitats. Ens va sorgir la inquietud de treballar la cultura com un mètode, com un mecanisme de transformació», detalla el Jet. «Cebecé va néixer d'una manera molt orgànica. El 2016 era un embrió i el 2018 vàrem crear la cooperativa».

Segons el Jet, un dels projectes que defineix millor la filosofia del que vol aconseguir aquesta cooperativa és el Mercat de Música Morta, un festival que es va fer el 2017, amb la missió de naturalitzar la mort a través de l'art i la cultura. Assegura que l'estan treballant internament per donar-hi recorregut i esperen que pugui tornar aviat. D'altra banda, consideren que el FABA, el Festival Artístic del Barri Antic, també els representa perfectament tot i no ser un projecte propi, sinó una proposta de tots els agents del barri que es van unir per «originar un moviment de reivindicació en un espai de creació permanent, i per generar cohesió amb la comunitat creativa».

La Covid-19 ha aturat totalment el projecte artístic de Jo Jet i Maria Ribot. Poden seguir creant, però «no és productiu ni sostenible», i més si tenim en compte que es trobaven en un moment de recuperar la inversió feta amb el nou disc que va sortir al febrer i havien de començar la gira. "Pel que fa als projectes de la consultora, l'activitat s'ha vist reduïda un 90%, ja que molts dels clients que tenim van lligats a l'esdeveniment i ara per ara hi ha molta incertesa". Com a conseqüència, Cebecé ha hagut de fer cessament d'activitat. Jet sosté que la circumstància els ha anat bé per estructurar-se i treballar més el projecte cooperatiu a nivell intern. «Per l'edat que tenim, el xoc ha sigut una mica sistèmic, ja que en el moment que començàvem la universitat era l'inici de la crisi de 2008», explica.

«Durant aquest confinament s'ha demostrat que les xarxes d'ESS són les que han plantejat una

força més gran, i fins i tot, algunes s'han enfortit en aquest procés. Crec que és un moment d'entendre aquest canvi i projectar-lo en els diversos àmbits». A més, Jet creu que la pandèmia ha permès visualitzar «esquerdes que ja existien. El primer que ha fet el govern és apujar l'avantatge social de fer mecenatge cultural, donar resposta a l'atur estacional dels músics... Són coses molt reclamades des de fa temps, però com que s'han visualitzat amb tanta cruesa ha estat impossible mirar a una altra banda. Crec que és un moment interessant per estirar la corda al màxim amb tots aquests temes perquè és el que ens dona possibilitats que quedi un sistema cultural millor».

Jet indica que tot dependrà de «quin paper té la gent i quin paper té l'administració», i de quins ecosistemes culturals intenten beneficiar: «Ecosistemes de gran artistes que fan grans coses i grans masses ho veuen, o uns ecosistemes que són menys publicitables, però on la gent viu uns processos més actius en aquesta creativitat i vivència cultural. Aprenem i oblidem molt ràpidament, i espero que tot el que hem après aquests mesos intentem mantenir-ho i no ho oblidem ràpid».

Contacte:
Coworking La Companya. Carrer de Sant Andreu, 19. Manresa
culturadelbecomu.cat
[/despiece]

[despiece]**Xarxa veïnal de suport mutu del barri Antic**

Va sorgir al començament de l'estat d'alarma, dels propis veïns que coneixien persones del barri que no podien anar a comprar o d'altres que no tenien cuina i no podien cuinar. Marina Cases, membre de la xarxa de suport mutu del barri Antic, explica que «sobretot hi havia molta demanda de menjar per part de veïns que s'han quedat a l'atur o fins i tot sense cobrar cap ajuda. Aleshores una veïna va crear un grup de WhatsApp perquè la gent que tingués alguna necessitat ho digués i qui volgués ajudar també ho comentés». Al principi cada veí demanava què necessitava, i després es feien llistes sobre què se li havia de portar a una determinada família. Cada dia una persona diferent feia la compra i l'entrega. Aleshores, els voluntaris anaven al supermercat a comprar el que la persona necessitava i l'hi portaven, o es cuinava per als que no podien cuinar. «Però això ens suposava uns diners que cada voluntari havia de posar de la butxaca», relata la Marina.

Al final es va decidir que s'havien d'organitzar millor i fer comissions, «la comissió de distribució d'aliments van a recollir aliments a les botigues; els de difusió han de preparar campanyes per WhatsApp i altres xarxes socials, tot i que encara no s'han fet, però s'acabaran divulgant, i la comissió de benvinguda parla amb les noves persones que volen rebre aliments per saber si ja reben ajudes de serveis socials, ja que els membres de xarxa volen assegurar-se que no hi hagi gent que s'estigui beneficiant de dues ajudes alhora i que estigui impedint que entri algú que no rep cap ajuda».

Al començament, els membres de la xarxa veïnal portaven els aliments a casa dels veïns necessitats, però després, per optimitzar esforços, són els veïns qui ho van a buscar a La Canal - local impulsat per l'Associació L'Antic, amb el suport de l'Ajuntament i la xarxa Re-growCity, del programa europeu Urbact. «Durant l'any 2020 La Canal estarà ubicada a la Baixada dels Drets número 9, en un local cedit per la propietat, i aquest local anirà rodant pel centre històric. Serà un espai obert de trobada, d'intercanvi i suport mutu. Quan va esclatar l'estat d'alarma encara no estava obert, però vam obrir les portes perquè hi participessin», detalla el Jet, coordinador de L'Antic.

Es van crear xarxes veïnals a altres barris de Manresa. La Marina manifesta que s'ha creat una interconnexió entre barris. Per exemple, «vam aconseguir que Aneto ens fes una donació de 2.000 litres de caldo i Danone ens donés 300 litres cada setmana. Tot el menjar que no necessitem ens posem en contacte amb a altres xarxes de suport i els que en necessiten el venen a recollir». La idea de la xarxa veïnal és que es puguin ajudar entre tots. Es volen diferenciar d'un banc d'aliments, ja que «jo avui dono, però demà rebré». A la pròpia Marina, que és voluntària activa amb el tema del menjar, recentment se li va inundar el menjador, va fer una crida al grup i «en cinc minuts ja tenia dues persones davant de casa amb pals de fregar». Accepta que sempre hi haurà gent que rebrà més o donarà més, però els rols es poden invertir en qualsevol moment. Obren La Canal quatre dies a la setmana i actualment son 120 persones al grup de WhatsApp del barri Antic, però molta gent hi és per a coses puntuals. Els més actius per anar al local i a buscar menjar són unes 20 persones i donen menjar a unes 25 famílies.

Fa poc es va decidir que en lloc de fer caixes d'aliments farien una mica de mercat i els veïns que necessiten menjar agafen el que els fa falta, «però amb consciencia, fent èmfasis en els aliments que es fan malbé abans. Ens costava fer caixes quan no podíem fer-les amb els mateixos continguts perquè no teníem prou diversitat d'aliments». Ara mateix reben menjar de: Veritas -que és un dels comerços que més aliments dona-, Cal Cucurella, Forn Codina, Condis -que dona paquets que s'han trencat però són comestibles- i el mercat de la plaça Major, que dona el que sobra.

Contacte:
La Canal. Baixada dels Drets, 9. Manresa. Dilluns, dimecres, divendres i diumenge, de 17 h a 19 h.
[/despiece]

[despiece]**Ecoxarxa del Bages**

Fes la teva COMANDA
i aconseguirem productes frescos a PREU de COST
ROBA
SUMOLL
esporas

Foto: Francesc Rubí.

La idea va néixer el 2011 de productors del Mercat de l'Estraperlo, abans que aquests mercats fossin organitzats per la pròpia xarxa. Llavors ja hi havia iniciatives similars en altres indrets de Catalunya. Esteve Badia, membre de l'Ecoxarxa, descriu que en aquell moment van demanar a un parell de persones d'aquestes xarxes «que ens expliquessin com les gestionaven, i després una colla de gent ens vàrem engrescar a aplicar-ho a la comarca».

L'Ecoxarxa del Bages és una agrupació informal de persones que fan intercanvis de productes i serveis amb una moneda social pròpia, l'hora (?). El seu valor equival a una hora de treball per tal que sigui inalterable. A més, per interactuar amb el sistema econòmic convencional es va establir com a referència el canvi d'una ? a 10 euros.

Hi ha diversos motius pels quals es va crear l'Ecoxarxa. La moneda social afavoreix tant la producció local com el comerç local. «Si tu compres a una botiga amb moneda social, l'haurà de gastar en el territori i per tant, donarà preferència als productors que acceptin aquesta moneda» exemplifica l'Esteve. En conseqüència es promou la sobirania econòmica i alimentària i la resiliència del territori. D'altra banda, en comprar productes de km 0, no es participa de la despesa energètica que suposa exportar productes de l'altra punta del món i permet saber més fàcilment que els productes han estat produïts respectant el planeta. A més, segons l'Esteve, la moneda social també fomenta la justícia social, ja que «elimina els intermediaris financers».

Finalment, una altra raó que va incentivar la creació de la xarxa va ser el fet de ser un sistema transparent, gràcies a la democràcia assembleària i a l'aplicació de codi lliure, IntegralCES, que van crear conjuntament amb altres Ecoxarxes de Catalunya. A través d'ella es pot veure el saldo de cada usuari i fer intercanvis amb moneda social. Esteve remarca que «és un sistema on la corrupció, la falsificació i els robatoris no tenen cabuda perquè hi ha una transparència que el sistema normal no té».

A IntegralCES també esw publiquen ofertes i demandes, on es poden trobar fusters o pintors. A part, la xarxa té un grup de whatsapp amb més de 100 persones on poden demanar coses i serveis. «Hi pots trobar de tot. Pràcticament es pot viure només amb moneda social, sempre que facis prou intercanvis amb aquesta moneda». Actualment l'Ecoxarxa del Bages té 192 usuaris actius, entre persones, petites empreses i associacions.

El Punt d'Intercanvi ha obert cada dimarts durant l'estat d'alarma, ja que abasteix de productes de primera necessitat. Durant el confinament, l'Ecoxarxa va entregar les comandes al domicili de les persones vulnerables que no es podien arriscar a anar-les a recollir. Els primers dies de l'estat d'alarma, des de la xarxa van fer un comunicat on animaven a la gent a no sentir-se sola i a recordar que tenen a la xarxa per a allò que faci falta.

«Durant el confinament, tot i que l'economia s'ha reduït molt, a l'Ecoxarxa ha estat tot el contrari, com mínim s'han multiplicat per dos el nombre de comandes. La gent s'hi ha interessat i està fent-la servir molt més». Segons Esteve Badia, l'abril va ser un dels mesos amb més moviments de la història de l'Ecoxarxa del Bages, amb un total de 575 hores, que equivaldrien a 5.750 euros. «Quan la gent veu que el sistema convencional falla o no li soluciona la vida, busca alternatives. I d'alternatives al sistema capitalista neoliberal tampoc no n'hi ha tantes. Una l'ofereix la ultradreta. Nosaltres n'oferim una amb valors».

D'altra banda, els membres de la xarxa estan il·lusionats amb el projecte del Supercoop, ja que el supermercat també treballarà amb moneda social; és a dir, els socis del supermercat cooperatiu podran pagar amb hores de l'Ecoxarxa.

Punt d'Intercanvi:

Sant Miquel, 11. Manresa, cada dimarts, de 18 h a 21 h
ecoxarxadelbages.org
[/despiece]